

# Guia de l'Estudi de Risc Individual (ERI)



UIFAND

UNITAT D'INTEL·LIGÈNCIA FINANCERA

Actualització febrer 2023



## Índex

<b>1. QUÈ ÉS L'ESTUDI DE RISC INDIVIDUAL? .....</b>	<b>3</b>
<b>2. REFERENTS LEGISLATIUS .....</b>	<b>4</b>
<b>3. QUIN ÉS L'OBJECTIU DE L'ESTUDI DE RISC INDIVIDUAL? .....</b>	<b>6</b>
<b>4. QUINES SÓN LES ETAPES DE L'ESTUDI DE RISC INDIVIDUAL?.....</b>	<b>7</b>
<b>5. QUINS FACTORS DE RISC HE DE CONSIDERAR PER L'ELABORACIÓ DE L'ERI?.....</b>	<b>9</b>
Risc de clients .....	9
Risc de productes i serveis .....	10
Risc geogràfic .....	11
Risc de transaccions .....	11
Risc de canals de distribució .....	12
<b>6. COM HE D'AVALUAR ELS RISCOS QUE HE IDENTIFICAT?.....</b>	<b>13</b>
<b>7. QUINES CONCLUSIONS M'HA DE PERMETRE ASSOLIR L'ERI? .....</b>	<b>15</b>
<b>8. QUINES MESURES HE D'ADOPTAR PER FER FRONT ALS RISCOS QUE HE IDENTIFICAT I AVALUAT? .....</b>	<b>16</b>
<b>9. COM HE D'EFECTUAR EL SEGUIMENT DE LES MESURES QUE HE IMPLEMENTAT? .....</b>	<b>18</b>
<b>10. ALTRES PREGUNTES FREQUENTS.....</b>	<b>19</b>
<b>11. ANNEXOS.....</b>	<b>22</b>
Annex I – Escenaris de risc relatiu al risc de clients .....	22
Annex II – Escenaris de risc relatiu als productes i serveis .....	25
Annex III – Escenaris de risc relatiu al risc geogràfic .....	<b>29</b>
Annex IV – Escenaris de risc alt relatiu al risc de transaccions.....	30
Annex V – Escenaris de risc alt relatiu al risc de canals de distribució .....	31
Annex VI – Exemples d'estimacions de riscos en funció dels nivells de probabilitat i impacte .....	32
<b>12. INFORMACIÓ SOBRE LES ACTUALITZACIONS DE LA GUIA.....</b>	<b>36</b>

## 1. QUÈ ÉS L'ESTUDI DE RISC INDIVIDUAL?

**L'estudi de risc individual (ERI)** és una eina que ha de servir a cada subjecte obligat per identificar i gestionar adequadament els riscos de blanqueig de diners o valors i de finançament del terrorisme (BC/FT) als quals es troba exposat. Aquest estudi ha de comportar un procés d'autoavaluació del propi negoci per part de cada subjecte obligat, amb l'objectiu de detectar aquelles àrees més vulnerables i en les quals, per tant, s'hauran de concentrar la major part dels esforços i mesures de control per reduir-ne el risc associat fins a un nivell acceptable segons la tolerància que determini cada subjecte obligat.

Així, l'objectiu d'aquesta guia és facilitar als subjectes obligats amb unes directrius bàsiques que permetin la realització d'un ERI en el qual hi constin els riscos reals als que s'exposa el subjecte obligat.

Si bé aquesta guia no és d'obligat compliment, la UIFAND considera que el contingut d'aquest document és rellevant per a tots els subjectes obligats.

## 2. REFERENTS LEGISLATIUS

L'obligació de realitzar l'ERI ve establerta per l'**article 5 de la Llei 14/2017**:

*“1. Els subjectes obligats han d'adoptar mesures adequades per identificar, avaluar i comprendre els seus riscos de blanqueig de diners o valors i de finançament del terrorisme. Aquest estudi de risc individual (ERI) ha de:*

- a) estar adequadament documentat i reflectit en un informe escrit;*
- b) considerar tots els factors de risc rellevants abans de determinar el nivell global de risc i les mesures de mitigació apropiades. Aquests factors de risc han d'incloure els relatius a clients, països o zones geogràfiques, productes, serveis, operacions o canals de distribució;*
- c) estar periòdicament actualitzat i, en tot cas quan es produeixin esdeveniments o novetats importants en la gestió i l'activitat del subjecte obligat.*

*La UIFAND pot emetre directrius sobre què es consideren mesures adequades considerant les particularitats i la grandària dels subjectes obligats.*

*2. L'ERI ha de posar-se a disposició de la UIFAND immediatament quan aquesta ho requereixi (...)*

Així mateix, la **disposició transitòria quarta** de la Llei 14/2017 va atorgar als subjectes obligats un termini de dos anys a comptar de l'entrada en vigor de la llei per finalitzar el seu Estudi de Risc Individual (ERI). Per tant, els subjectes obligats comptaven fins al **18 del juliol del 2019** per a finalitzar-lo.

Així doncs, actualment els subjectes obligats han de disposar d'un ERI en els termes que estableix l'article 5 de la Llei 14/2017 i a l'article 3 del Reglament d'aplicació de la Llei 14/2017.

Finalment, el **Reglament de la Llei 14/2017, en el seu article 3**, desenvolupa el contingut mínim que ha de tenir l'estudi en un major detall, així com també d'altres requeriments que el subjecte obligat haurà de complir en l'avaluació interna dels seus riscos:

*“1. En aplicació de l'article 5 de la Llei, quan els subjectes obligats identifiquin i valorin els seus riscos de blanqueig i finançament del terrorisme han de considerar, entre d'altres, els factors de risc següents:*

- a) la naturalesa, diversitat i complexitat dels seus negocis;*
- b) els seus mercats objectius;*
- c) el nombre de clients i beneficiaris efectius ja identificats com de risc elevat;*
- d) les jurisdiccions a les quals es troba exposat el subjecte obligat, tant sigui a través de la seva pròpia activitat com de les activitats dels seus clients i beneficiaris efectius, especialment les jurisdiccions amb nivells de corrupció o delinqüència organitzada elevats, i/o deficiències en els controls de lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme assenyalats pel Grup d'Acció Financera (GAFI);*

- e) *els canals de distribució, incloent-hi la manera en què el subjecte obligat tracta amb els seus clients, el nivell de dependència de tercers per a la pràctica de les mesures de diligència deguda i la utilització de tecnologia;*
- f) *els resultats de l'auditoria interna, si escau;*
- g) *el volum i la grandària de les seves operacions, considerant l'activitat habitual del subjecte obligat i el perfil dels seus clients;*
- h) *els productes i serveis;*
- i) *els fluxos monetaris amb cada jurisdicció amb què opera el subjecte obligat, tant sigui en l'àmbit de la seva pròpia activitat com en l'àmbit de les activitats dels seus clients i beneficiaris efectius;*
- j) *la tipologia de societats o entitats;*
- k) *les entitats o estructures jurídiques administrades per advocats, gestors i/o proveïdors professionals de serveis a societats i fideïcomisos;*
- l) *les entitats o estructures jurídiques sense activitat econòmica aparent.*

*2. Els subjectes obligats poden completar aquesta informació amb informació obtinguda d'altres fonts rellevants, internes i externes, com responsables de negoci, gestors personals, estudis de risc nacionals, llistes publicades per organitzacions intergovernamentals o governs nacionals, informes d'avaluació o sobre tipologies de blanqueig o finançament del terrorisme publicats pel GAFI o organismes equivalents com el Moneyval.*

*3. L'estudi de risc individual és aprovat per l'òrgan d'administració i constitueix la base per desenvolupar les polítiques i els procediments per mitigar els riscos de blanqueig i de finançament del terrorisme, perquè reflecteix el perfil de risc del subjecte obligat i determina el seu nivell de tolerància. Les polítiques, procediments, mesures i controls per mitigar els riscos han de ser consistents amb l'estudi de risc individual."*

### 3. QUIN ÉS L'OBJECTIU DE L'ESTUDI DE RISC INDIVIDUAL?

Per tal de donar compliment al Reglament de la Llei 14/2017, l'estudi de risc individual **haurà de tenir el contingut mínim descrit a l'apartat anterior**, tot i que haurà d'estar adaptat a la grandària i les característiques de cada negoci. No existeix un format estàndard a seguir.

L'**objectiu final** de l'estudi de risc individual ha de ser poder **determinar el nivell de risc global, en termes de BC/FT que presenta cada subjecte obligat** en el seu conjunt.

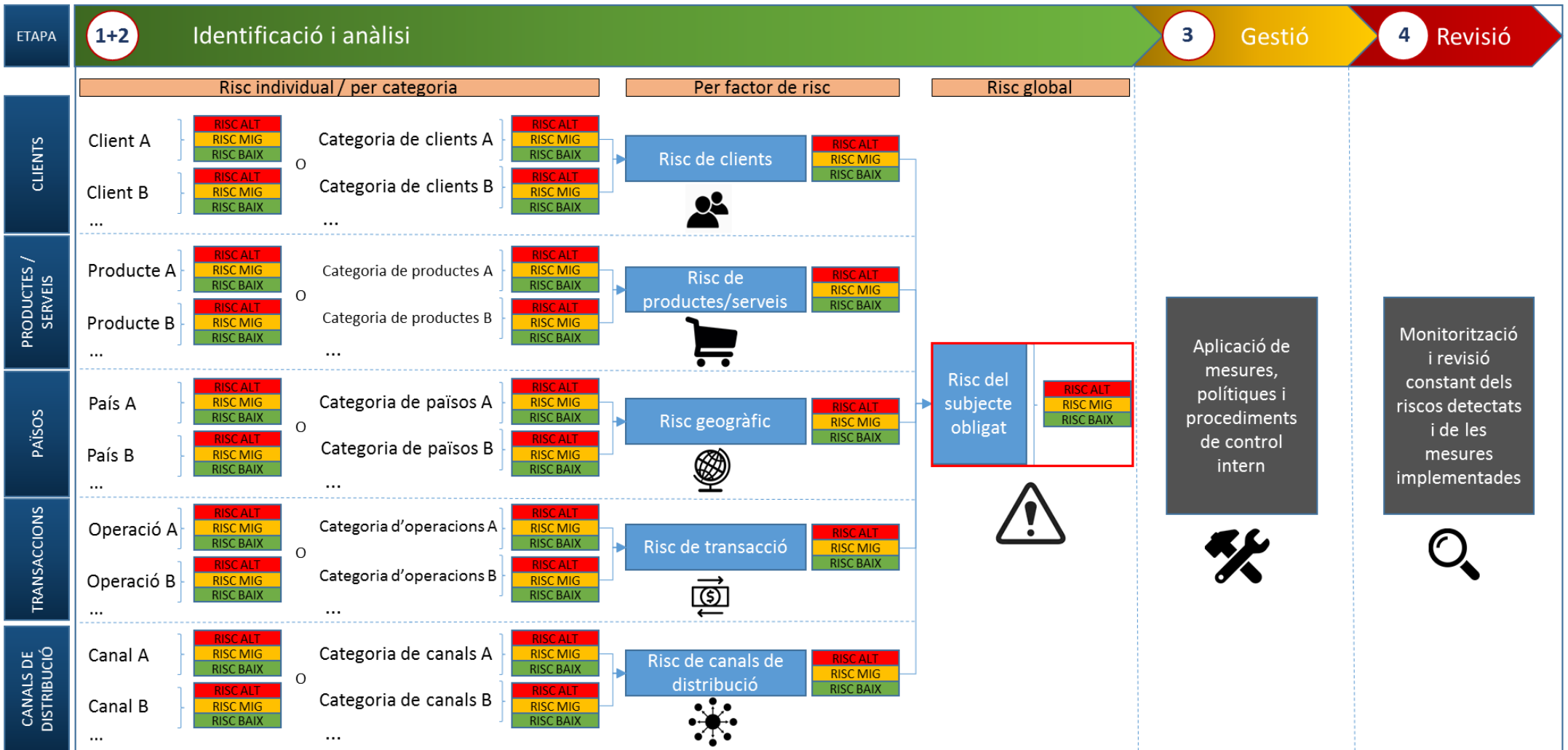
Per tal d'assolir aquesta categorització de risc global, prèviament s'haurà de considerar el risc associat a múltiples factors, que variaran en funció de cada subjecte obligat, però que es poden agrupar, en qualsevol cas, en **cinc grans factors de risc**, que es descriuran més endavant.

L'ERI ha de ser un primer pas necessari per tal que els subjectes obligats puguin desenvolupar les **mesures de mitigació i control adequades** per fer front als seus riscos, distribuint els recursos de manera eficient a aquelles àrees detectades de major risc, de manera **consistent amb la naturalesa, mida i complexitat del seu negoci**. Així mateix, s'haurà d'efectuar un **seguiment i monitoritzar la implementació** d'aquestes mesures, procediments i controls, així com també procedir a la seva actualització o millora quan escaigui.

#### 4. QUINES SÓN LES ETAPES DE L'ESTUDI DE RISC INDIVIDUAL?

Un estudi de risc individual es podria resumir com un procés d'auto-avaluació que consisteix en les **quatre etapes següents**:

<p>1</p> <p><b>Identificació dels riscos</b></p>	<p>Identificar les àrees de negoci susceptibles a ser utilitzades per BC/FT, agrupades en les següents categories principals:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Risc de clients</li> <li>• Risc de productes i serveis</li> <li>• Risc de transaccions</li> <li>• Risc geogràfic</li> <li>• Risc de canals de distribució</li> </ul>
<p>2</p> <p><b>Anàlisi dels riscos</b></p>	<p>Analitzar els riscos detectats en termes de probabilitat de que succeeixin i impacte que suposarien si succeïssin.</p>
<p>3</p> <p><b>Gestió dels riscos detectats</b></p>	<p>Aplicar estratègies de control dels riscos, basades en l'anàlisi efectuat, així com implementar les polítiques i procediments de control intern adients.</p>
<p>4</p> <p><b>Monitorització i revisió dels riscos</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Efectuar una monitorització i revisió constant dels riscos detectats així com de les mesures de mitigació implementades.</li> <li>• Actualitzar periòdicament l'estudi de risc individual.</li> </ul>





## 5. QUINS FACTORS DE RISC HE DE CONSIDERAR PER L'ELABORACIÓ DE L'ERI?

En la **primera etapa** de l'estudi, d'**identificació de riscos**, el subjecte obligat ha d'avaluar el risc de que el seu negoci pugui ser utilitzat per criminals a fi d'ocultar l'origen delictiu de determinats fons, blanquejar el producte del delictes i/o finançar el terrorisme.

Per exemple, entre d'altres casuístiques, el subjecte obligat pot (i) rebre fons d'origen delictiu en comptes que el client mantingui a la seva entitat; (ii) el client pot utilitzar els serveis del subjecte obligat per constituir una estructura jurídica que dificulti la identificació de criminals o bé (iii) el subjecte obligat pot estar legitimant fons d'origen delictiu mitjançant la participació en la formulació dels estats financers d'una societat que acrediti aquests fons com a beneficis legítims procedents de l'activitat econòmica de la societat, quan en realitat el seu origen no té res a veure amb l'activitat econòmica del client.

Els riscos als quals s'enfronten els subjectes obligats, tal com ja s'ha apuntat en apartats anteriors, es podrien agrupar en les **categories o factors següents**:

- **Risc de clients**
- **Risc de productes i serveis oferts**
- **Risc geogràfic**
- **Risc de transaccions**
- **Risc de canals de distribució**

A continuació es detallen els elements a tenir en compte per a cadascun d'aquests factors de risc:

<b>Factor de risc 1</b>	<b>Risc de clients</b>
-------------------------	------------------------

Per avaluar el risc associat a aquest factor, el subjecte obligat haurà d'identificar la **tipologia de clients** als quals presta els seus serveis.

En aquest apartat s'haurà de tenir en compte la classificació de cada client en funció del seu nivell de risc de blanqueig de diners o valors o finançament del terrorisme que presenta, en base als criteris que internament hagi definit el subjecte obligat en compliment amb l'establert en l'article 4 del Reglament que desenvolupa la Llei 14/2017. Així mateix, s'haurà de considerar el percentatge de clients que han estat classificats com de "risc alt" sobre el total dels mateixos, amb l'objectiu d'observar el grau d'exposició del subjecte obligat al risc de clients.

Per tal d'atorgar a cada client la seva classificació de risc corresponent, s'hauran de tenir en compte les característiques de cadascú a títol individual, o bé, depenent del volum de clients, el subjecte obligat pot segmentar la cartera de clients en diferents categories i determinar el risc associat per cadascuna d'elles. Alguns exemples de segmentació podrien ser els següents:

- En funció de la seva **tipologia** (persones físiques, persones jurídiques, altres estructures jurídiques...).
- Segons la seva **forma social** (societat anònima, societat limitada, societat unipersonal...).
- Segons la seva **nacionalitat i residència**.
- En funció de la seva **activitat professional o sector**.
- En funció de la seva **grandària** (petites empreses, multinacionals...).
- En funció de la **durada** de la societat.
- En funció de l'**antiguitat** de la relació de negoci.

A l'**Annex I** de la present guia es proporcionen alguns exemples de consideracions de risc alt, així com també de situacions de risc baix, pel que fa al risc de clients.

<b>Factor de risc 2</b>	<b>Risc de productes i serveis</b>
-------------------------	------------------------------------

Per aquest factor de risc, el subjecte obligat haurà d'**identificar tots aquells productes i/o serveis** que ofereix i avaluar el risc de cadascun d'aquests de poder ser utilitzats per al blanqueig de diners o valors o el finançament del terrorisme. El risc es podrà considerar a nivell de cada producte o servei ofert o bé es podrà segmentar en **diferents àrees o línies de negoci**, en funció de la naturalesa, diversitat i complexitat dels negocis de cada subjecte obligat.

El subjecte obligat també haurà de considerar el pes que cada producte, servei o àrea té dins del seu volum de negoci total. Per tant, si s'observa que la major part dels beneficis provenen de línies de negoci que ha considerat d'alt risc, el subjecte obligat haurà d'adoptar unes mesures de mitigació més exhaustives, ja que el seu grau d'exposició al risc de productes i serveis serà major.

A l'**Annex II** d'aquesta guia es proporcionen alguns exemples de productes que, de manera general, duen associats un major risc de BC/FT, així com també es detallen els productes de major risc per a cada sector, tenint en compte els resultats de l'Estudi de Risc Nacional.

Finalment, l'annex també recull algunes tipologies de productes que, per la seva naturalesa i característiques, suposen un risc baix de BC/FT.

<b>Factor de risc 3</b>	<b>Risc geogràfic</b>
-------------------------	-----------------------

En aquest apartat el subjecte obligat haurà d'**identificar aquelles jurisdiccions a les quals es troba exposat, tant sigui a través de la seva pròpia activitat** (mercats objectius als quals s'enfoca) **com de les activitats dels seus clients i beneficiaris efectius.**

En aquest sentit, el grau d'exposició del subjecte obligat a les jurisdiccions en qüestió vindrà donat per les seves pròpies activitats, productes i serveis oferts, la seva localització o la localització de les seves sucursals, filials o delegacions. Així mateix, el grau d'exposició també pot venir donat a través de l'activitat dels clients del subjecte obligat, ja sigui perquè (i) el client es troba localitzat o opera en la jurisdicció en qüestió; (ii) és d'on obté el finançament o és l'origen dels fons aportats; (iii) és on el client ven la major part dels seus productes o presta la major part dels seus serveis; (iv) és on adquireix la major part de les matèries primeres necessàries per a desenvolupar la seva activitat; o bé, (v) s'hi troba vinculat a través de xarxes, agències o proveïdors o per la destinació de les transaccions que efectua el client, entre d'altres casuístiques.

Un cop identificades aquelles jurisdiccions a les quals el subjecte obligat es troba exposat, s'haurà d'**avaluar quin risc en matèria de blanqueig de diners o valors i finançament del terrorisme presenta cadascuna** d'elles, parant especial atenció a aquelles jurisdiccions que presentin un risc més elevat.

A l'**Annex III** d'aquesta guia s'indiquen alguns dels factors a considerar a l'hora de determinar quines jurisdiccions presenten un risc més elevat en matèria de BC/FT, així com també aquelles zones que presenten un risc potencialment menor.

A banda del risc en matèria de BC/FT de cada jurisdicció a la qual el subjecte obligat es troba exposat, també hauria de considerar altres aspectes, com per exemple el grau d'estabilitat política de la jurisdicció en qüestió, el nivell d'efectivitat del seu règim legislatiu i supervisor, el nivell de corrupció o el nivell d'inclusió financera.

Així mateix, un altre element rellevant és l'experiència del subjecte obligat. Per exemple, no atorgarà la mateixa classificació a aquest factor de risc un subjecte obligat acostumat a treballar internacionalment que d'altres subjectes amb una experiència limitada en aquest camp.

<b>Factor de risc 4</b>	<b>Risc de transaccions</b>
-------------------------	-----------------------------

Per a aquest factor de risc, el subjecte obligat haurà d'identificar totes aquelles transaccions en les quals participa o facilita i avaluar el nivell de risc de que aquestes puguin estar vinculades amb el producte d'una activitat delictiva. Per tant, haurà de tenir en compte el volum i grandària de les seves operacions, considerant la seva activitat habitual i el perfil dels seus clients, així com també el risc associat al mitjà de pagament emprat.

Cal destacar que aquest factor de risc té una major rellevància en aquells subjectes obligats que administrin comptes de clients, com ara puguin ser les entitats financeres bancàries i no bancàries, ja que hauran d'identificar els tipus de transaccions que passen per aquells comptes i avaluar els riscos associats amb cadascun d'aquests tipus de transaccions.

A l'**Annex IV** de la present guia s'indiquen alguns elements d'alt risc associats a les transaccions, transferències o operacions.

Així mateix, i a banda dels riscos inherents a qualsevol tipus de transacció, també s'haurà de tenir en compte la freqüència i nombre de les mateixes, especialment aquelles vinculades a un mateix client i si aquestes són de caràcter complex, ja que totes aquestes característiques comporten que siguin més difícils de monitoritzar i controlar.

<b>Factor de risc 5</b>	<b>Risc de canals de distribució</b>
-------------------------	--------------------------------------

En aquest apartat el subjecte obligat haurà de considerar tots els mitjans que utilitza per interactuar amb els seus clients i el grau de proximitat amb els mateixos. Existeixen canals de distribució que poden suposar un risc major ja que poden dificultar la identificació del client i/o el beneficiari efectiu. En particular, el subjecte obligat haurà de tenir en compte fins a quin punt treballa amb els seus clients de manera directa i si estableix o manté relacions de negoci de manera no presencial.

L'**Annex V** de la guia detalla alguns dels factors a considerar a l'hora d'avaluar aquest risc.



## 6. COM HE D'AVALUAR ELS RISCOS QUE HE IDENTIFICAT?

En aquesta segona etapa el subjecte obligat haurà d'**analitzar els riscos** que hagi identificat en cadascuna de les categories definides a l'apartat anterior. Una de les maneres més recomanables d'analitzar els riscos és fer-ho en base a una combinació de la **probabilitat** de que succeeixin i l'**impacte** del cost o els danys que suposaria si el risc en qüestió arribés a succeir.

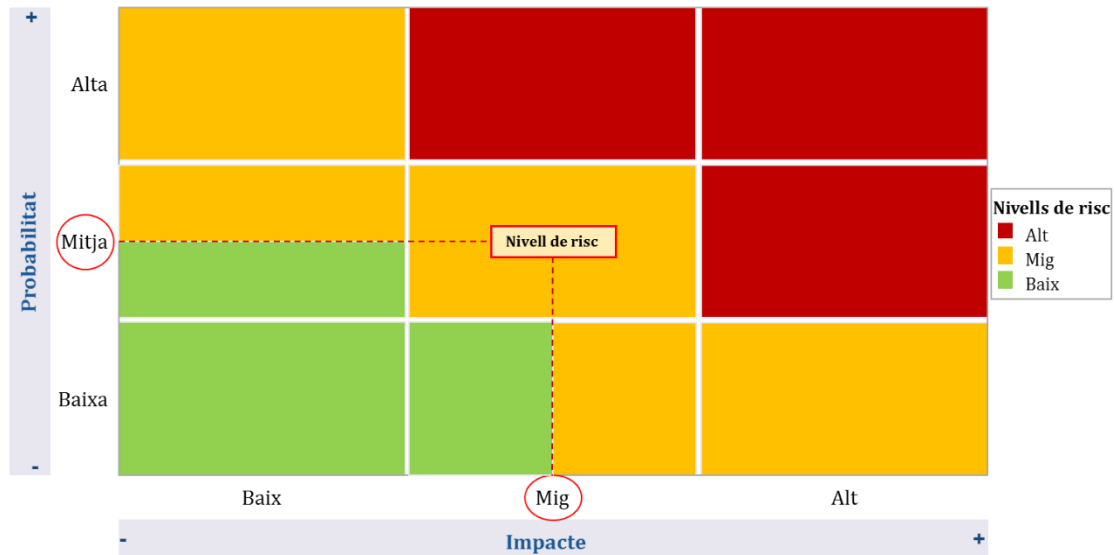
La **probabilitat** ha de considerar fins a quin punt és possible que el subjecte obligat sigui utilitzat pel blanqueig de diners o valors o el finançament del terrorisme per part dels seus clients mitjançant els productes, serveis, canals de distribució o transaccions que faciliti. La probabilitat es pot estimar, per exemple, a partir del nombre de vegades en un any que es creu que pugui succeir el risc en qüestió que s'estigui analitzant. En qualsevol cas, aquells nivells de probabilitat més baixos es correspondran amb situacions improbables o poc comunes, però mai impossibles.

La probabilitat de què un risc succeeixi es calcula tenint en compte les **amenaces** a les què està exposat el subjecte obligat i les **vulnerabilitats** dels seus controls. Aquests dos conceptes obeeixen al següent:

- Una *amença* és un factor de risc extern, al qual el subjecte obligat es troba exposat, fruit del sector al qual pertany, a la zona geogràfica en la qual es troba localitzat o a la conjuntura econòmica, entre d'altres.
- Una *vulnerabilitat* és un factor de risc intern consistent en mancances i deficiències en els sistemes de control del subjecte obligat, així com també té en compte el grau de resposta que el subjecte obligat és capaç de proporcionar. Aquestes vulnerabilitats poden ser explotades per les amenaces externes.

Per la seva banda, l'**impacte** es pot mesurar com les pèrdues o danys econòmics que ocasionaria en el negoci del subjecte obligat la concreció del risc, ja sigui a conseqüència del delictes pròpiament dit o de les sancions que les autoritats supervisores podrien imposar-li, així com també del dany reputacional que suposaria pel subjecte obligat o, fins i tot, per a tot el seu sector o país en el que operi. En aquest sentit, l'impacte seria menor si únicament hi haguessin conseqüències de baix import i/o a curt termini i seria elevat o crític si les conseqüències fossin d'elevat import i/o a llarg termini i poguessin afectar al funcionament normal del subjecte obligat.

Aquesta estimació de la probabilitat i impacte ha de permetre **definir un nivell de risc de BC/FT** (entre **Alt**, **Mig** i **Baix**) **per cadascun dels riscos identificats**, és a dir, per cada client, producte, servei, jurisdicció, transacció i canal de distribució. De manera gràfica, i a títol d'exemple, es podria representar de la següent manera:



Alguns exemples concrets d'anàlisi del risc associat, calculat en termes de probabilitat i impacte d'algunes tipologies pertanyents a algun dels factors de risc definits a l'apartat anterior es poden trobar a l'**Annex VI** d'aquesta guia.

En qualsevol cas, l'anàlisi de les categories de risc i de la combinació de probabilitat i impacte és **específic per a cada subjecte obligat**.

Així mateix, tots aquests factors no es poden tenir en compte únicament de manera aïllada, sinó que s'hauran de considerar **de manera combinada**, és a dir, per posar un exemple, un producte catalogat de baix risc adquirit per un client d'una jurisdicció considerada d'alt risc pot donar com a resultat una estimació de risc alta per aquella combinació en concret.

## 7. QUINES CONCLUSIONS M'HA DE PERMETRE ASSOLIR L'ERI?

Un cop definit el nivell de risc de cadascuna de les àrees analitzades, el subjecte obligat **ha de ser capaç d'estimar un nivell de risc global per al seu negoci**, que serà resultant de la combinació de tots els diferents factors i que diferirà entre un subjecte obligat i un altre.

Així doncs, una **matriu de riscos** que podria representar les conclusions d'un estudi de risc d'un subjecte obligat podria ser la següent:

		Valoració dels riscos				
		Probabilitat	Impacte	Risc	Risc factor	Risc subjecte obligat
Factors de risc	Client A / Categoria A	Baixa	Alt	Mig	Mig	Mig
	Client B / Categoria B	Alta	Baix	Mig		
	Client C / Categoria C	Mig	Mig	Mig		
	Producte A / Categoria A	Baixa	Baixa	Baix	Mig	
	Producte B / Categoria B	Baixa	Alt	Mig		
	Producte C / Categoria C	Mitja	Alt	Alt		
	País A / Categoria A	Mitja	Alt	Mig	Mig	
	País B / Categoria B	Baixa	Mig	Baix		
	País C / Categoria C	Mitja	Baix	Mig		
	Operació A / Categoria A	Alta	Alt	Alt	Alt	
	Operació B / Categoria B	Alta	Mig	Mig		
	Operació C / Categoria C	Mitja	Alt	Alt		
	Canal A / Categoria A	Baixa	Baix	Baix	Baix	
	Canal B / Categoria B	Baixa	Mig	Baix		
	Canal C / Categoria C	Mitja	Baix	Baix		

S'ha de tenir en compte, però, que **els nivells de risc** assignats a cadascuna de les categories, així com el nivell de risc conjunt del subjecte obligat **no són estàtics ni definites**, sinó que aquests canviaran a mesura que les circumstàncies (amenaces externes, mida, estructura organitzacional, etc.) del subjecte obligat també canviïn.

## 8. QUINES MESURES HE D'ADOPTAR PER FER FRONT ALS RISCOS QUE HE IDENTIFICAT I AVALUAT?

En aquesta etapa de l'estudi, el subjecte obligat haurà de **gestionar** els riscos de BC/FT identificats i analitzats. Amb aquesta finalitat, haurà d'**establir unes polítiques i procediments de control intern** adequats i adaptats a la naturalesa, mida i característiques del seu negoci.

Aquestes polítiques, controls i procediments han d'anar encaminats a **mitigar els riscos identificats i analitzats**, reduint-los fins a un nivell que el subjecte obligat consideri acceptable (en funció de la seva tolerància al risc), amb l'objectiu d'evitar o minimitzar les amenaces, vulnerabilitats i impactes, així com els riscos reputacionals, operacionals o sancionadors associats, entre d'altres.

Així mateix, l'estudi de risc individual ha de permetre identificar aquelles àrees del negoci més vulnerables de ser utilitzades per BC/FT, de manera que, com més alta sigui l'estimació del risc d'una àrea en qüestió, més mesures de control s'hauran d'implementar, més exhaustives hauran de ser o amb major freqüència s'hauran de revisar.

En aquest sentit, i com a mesures de control, el subjecte obligat pot considerar la implementació de les següents, a mode d'exemple i de manera no exhaustiva:

- Establir un sistema efectiu d'aplicació de mesures de deguda diligència proporcionat amb els riscos identificats i analitzats.
- Definir escenaris d'aplicació de mesures de deguda diligència simplificades i reforçades, adaptats a la naturalesa de cada subjecte obligat, més enllà dels que ja preveu la Llei 14/2017 en els seus articles 11 i 12, respectivament.
- Establir un sistema d'aprovació per part de l'alta direcció de determinades relacions de negoci o transaccions de major risc definides pel subjecte obligat.
- Establir límits d'import per a determinades transaccions considerades d'alt risc, com ara puguin ser els pagaments en efectiu.
- Establir un sistema efectiu de categories de risc per a classificar els clients, en línia amb les mesures de diligència a aplicar per a cada categoria.
- Determinar un sistema de revisió periòdica de les relacions de negoci mantingudes, establint una freqüència de revisió superior per aquelles definides com de major risc. Assegurar que el procediment de revisió el duu a terme una persona o àrea del subjecte obligat diferent a la que va iniciar la relació de negoci en qüestió en el seu moment, per garantir la independència d'aquest procediment.
- Revisar periòdicament la idoneïtat del personal que estigui en contacte directe amb aquells clients, productes o àrees detectades com de major risc.
- Proporcionar formació en termes de BC/FT a tot el personal, especialment (és a dir, en major freqüència i amb uns continguts més detallats i adaptats a la posició) a aquells que treballin en les àrees de negoci identificades com de risc més elevat.



- Analitzar el marc regulatori en termes de PBC/LFT d'aquelles jurisdiccions amb major grau d'exposició, ja sigui a través de les activitats del subjecte obligat o dels seus clients.
- En casos extrems, finalitzar la relació de negoci o deixar d'oferir un producte o servei.

## 9. COM HE D'EFECTUAR EL SEGUIMENT DE LES MESURES QUE HE IMPLEMENTAT?

En l'etapa final de l'estudi de risc individual, el subjecte obligat haurà de **revisar i monitoritzar** regularment l'adequació i l'efectivitat de les mesures de mitigació que hagi implementat com a resultat del mateix. És a dir, s'haurà d'efectuar un seguiment continu per tal de detectar que les mesures de gestió de riscos implementades són coherents amb els riscos identificats i analitzats i el seu grau d'efectivitat.

Per tal de dur a terme aquest exercici de monitorització, seguiment i comprovació de l'efectivitat, el subjecte obligat pot tenir en compte, entre d'altres: els resultats de les polítiques de control intern que hagi establert; els informes, anàlisis i verificacions que hagi dut a terme el departament de *compliance* (en cas que el subjecte obligat en disposi d'un); els resultats de l'auditoria interna (en cas dels subjectes obligats financers); el nombre d'operacions sospitoses comunicades a nivell intern a l'Òrgan de Control Intern i Comunicació (OCIC) així com també les declarades a la UIFAND; els resultats de l'auditoria externa anual (en cas dels subjectes obligats financers); i/o, les recomanacions que la UIFAND hagi efectuat en els seus informes d'inspecció, en el cas que el subjecte obligat hagi estat objecte d'alguna d'elles.

## 10. ALTRES PREGUNTES FREQUENTS

### P1. Qui ha de fer l'ERI?

**R1. Tots els subjectes obligats**, tal com els defineix l'article 2 de la Llei 14/2017, han de dur a terme el seu estudi de risc individual. Únicament podran quedar exclosos aquells subjectes o sectors que la UIFAND determini i comuniqui de manera expressa, tal com estableix l'article 5.3 de la Llei 14/2017.

A data de publicació de la present guia la UIFAND no ha exclòs cap subjecte obligat de l'obligació de realitzar l'ERI.

### P2. He de considerar tots els meus clients/activitats per l'elaboració de l'ERI?

**R2. No**, l'ERI únicament haurà de tenir en consideració **aquelles activitats que estan subjectes a la legislació vigent en matèria de prevenció del blanqueig de diners o valor i el finançament del terrorisme**, és a dir, aquelles que atorguen la consideració de subjecte obligat tal com els defineix l'article 2 de la Llei 14/2017. Així mateix, l'estudi únicament haurà de tenir en consideració aquells clients o categories de clients als quals se'ls hagi prestat algun dels productes o serveis referits en l'esmentat article.

### P3. Quines fonts puc consultar per l'elaboració de l'estudi?

**R3.** A banda dels factors de risc i les consideracions internes que s'han anat descrivint en la present guia, el subjecte obligat pot consultar altres fonts a l'hora de realitzar el seu estudi de risc individual, entre altres, les següents:

- Aquells subjectes obligats financers que hagin establert procediments d'**auditoria interna**, poden tenir en compte els resultats dels mateixos de cara a l'elaboració de l'ERI.
- Els resultats de l'**Estudi de Risc Nacional (NRA)** relatius al sector al qual pertanyi el subjecte obligat.
- Altres **fonts externes rellevants**, com per exemple, estudis de risc nacionals d'altres jurisdiccions, llistes publicades per organitzacions intergovernamentals o governs nacionals, informes d'avaluació o sobre tipologies de blanqueig o finançament del terrorisme publicats pel **GAFI** o organismes equivalents, com per exemple **Moneyval**.

Tot i això, s'haurà de tenir en compte que les fonts anteriorment descrites únicament han de suposar **un element més** que completi la informació continguda en l'estudi de risc individual, però **no han de suposar la base principal o la totalitat** d'aquest.

**P4. Puc contractar els serveis d'un consultor o assessor extern per l'elaboració del meu ERI?**

**R4. Sí**, ja que la legislació vigent no estableix cap limitació en aquest sentit. Tot i això, cal tenir en compte que és el subjecte obligat qui disposa d'un major coneixement de les seves pròpies activitats i clients, així com és el responsable final que ha de garantir que el contingut de l'estudi proporciona una imatge fidel de la realitat del seu negoci.

**P5. En quin format he d'elaborar el meu ERI?**

**R5.** Tal com estableix l'article 5.1.a) de Llei 14/2017, l'estudi de risc individual haurà d'estar **degudament documentat i reflectit en un informe escrit**.

**P6. Qui ha d'aprovar l'estudi de risc individual?**

**R6.** Tal com estableix l'article 3.3 del Reglament d'aplicació de la Llei 14/2017, l'estudi de risc individual ha de ser aprovat per l'**Òrgan d'Administració** del subjecte obligat.

**P7. Quin termini tinc per finalitzar el meu estudi de risc individual?**

**R7.** La disposició transitòria quarta de la Llei 14/2017 va atorgar als subjectes obligats un termini de dos anys a comptar de l'entrada en vigor de la llei per finalitzar el seu Estudi de Risc Individual (ERI). Per tant, els subjectes obligats comptaven fins al **18 del juliol del 2019** per a finalitzar-lo.

Així doncs, actualment els subjectes obligats han de disposar d'un ERI en els termes que estableix l'article 5 de la Llei 14/2017 i a l'article 3 del Reglament d'aplicació de la Llei 14/2017.

**P8. He de trametre a la UIFAND el meu estudi de risc individual?**

**R8. No.** Tal com estableix la legislació vigent, l'estudi haurà d'estar a disposició de la UIFAND un cop s'hagi complert el termini legal per desenvolupar-lo. **Únicament s'haurà de trametre a la UIFAND en cas que aquesta Unitat ho requereixi de manera expressa.**

**P9. Quines són les conseqüències de no elaborar l'estudi de risc individual?**

**R9. L'incompliment de l'obligació d'efectuar un estudi de risc individual** en els termes establerts per la Llei 14/2017 i el seu Reglament d'aplicació **constitueix una infracció de caràcter molt greu**, d'acord amb l'article 71.10 de l'esmentada Llei. Així mateix, el fet d'efectuar **un estudi de risc individual que no sigui adequat, suficient, objectiu i realista constituirà una infracció de caràcter greu, sempre que no es determini que constitueix una infracció molt greu**, tal com exposa l'article 72.15 de la mateix Llei.



Cal recordar que la comissió **d'infraccions molt greus és sancionada amb:**

1) *Per als subjectes obligats persones jurídiques (Article 74.1 de la Llei 14/2017):*

- a) Multa de 90.001 a 1.000.000 d'euros.
- b) Restricció temporal o definitiva de determinats tipus d'operacions.
- c) Revocació o modificació de l'autorització de l'activitat corresponent.

2) *Per als subjectes obligats persones físiques (Article 75.1 de la Llei 14/2017):*

- a) Multa de 25.001 a 300.000 euros.
- b) Suspensió temporal mínima de sis mesos o suspensió definitiva.
- c) Restricció temporal o definitiva de determinats tipus d'operacions.
- d) Revocació o modificació de l'autorització de l'activitat corresponent.

Així mateix, les **infraccions greus són sancionades amb:**

1) *Per als subjectes obligats persones jurídiques (Article 74.2 de la Llei 14/2017):*

- a) Multa de 15.001 a 90.000 euros
- b) Restricció temporal de determinats tipus d'operacions.

2) *Per als subjectes obligats persones físiques (Article 75.2 de la Llei 14/2017):*

- a) Multa de 3.001 a 25.000 euros.
- b) Suspensió temporal d'entre un i sis mesos.
- c) Restricció temporal de determinats tipus d'operacions.

#### **P10. Cada quan he d'actualitzar el meu ERI?**

**R10.** Un cop elaborat l'ERI per primera vegada, i tal com estableix l'article 5.1.c) de la Llei 14/2017, aquest s'haurà d'anar actualitzant de manera periòdica. És recomanable una periodicitat d'actualització de **tres anys**, amb l'objectiu d'assegurar que les àrees de risc de BC/FT detectades es mantenen vigents, així com de tenir en consideració les novetats legislatives i noves tendències i tipologies que sorgeixin a nivell nacional i internacional en matèria de prevenció del blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.

Així mateix, poden succeir **canvis** significatius en les variables emprades en la realització de l'ERI **que justifiquin una revisió de l'ERI abans del termini establert** per a la seva revisió periòdica, com per exemple, canvis conjunturals o canvis en el subjecte obligat, ja sigui en la seva estratègia de negoci, en la seva organització o estructura o canvis pel que fa a la seva tolerància al risc.

## 11. ANNEXOS

Els llistats que s'inclouen en aquesta secció són únicament a títol d'exemple i no pretenen tenir un caràcter exhaustiu.

### Annex I – Escenaris de risc relatius al risc de clients

#### *Risc alt*

Cal tenir en compte que no tots els escenaris següents impliquen que automàticament s'hagi de classificar al client que els reuneixi com de “risc alt”, però sí que requeriran que, en qualsevol cas, el subjecte obligat els hi presti una atenció especial per tal de confirmar que, efectivament, comporten un alt risc de BC/FT:

- Clients que desenvolupin la relació de negoci o les transaccions sota circumstàncies inusuals, com per exemple una distància geogràfica injustificada entre el subjecte obligat i la localització del client o que efectuïn, de manera freqüent i injustificada, moviments de fons entre comptes en diverses jurisdiccions.
- Clients nacionals, residents o amb vincles amb alguna jurisdicció d'alt risc (veure “Annex III – escenaris de risc relatius al risc geogràfic”).
- Clients no cooperatius o que mostren un recel injustificat en relació a la seva privacitat (negativa o reticència a facilitar la informació sol·licitada pel subjecte obligat).
- Clients que, per la seva estructura i característiques complexes, és difícil identificar-ne al beneficiari efectiu o a la persona que n'exerceix el control efectiu.
- Clients que actuen a través de tercers com ara puguin ser representants, apoderats, fiduciaris, membres familiars, etc.
- Clients persones jurídiques que estiguin administrats per advocats, gestors i/o proveïdors professionals de serveis a societats i fideïcomisos.
- Clients que siguin organismes sense ànim de lucre (associacions o fundacions), especialment aquelles que operin a nivell internacional i, més concretament, en jurisdiccions de risc.
- Persones o estructures jurídiques instrumental/pantalla sense activitat econòmica real o que constitueixen vehicles de gestió del patrimoni personal.
- Societats amb accionistes nominatius o constituïdes amb accions al portador.
- Clients que desenvolupin la seva activitat professional en sectors d'alt risc, com ara:
  - Negocis que involucrin l'ús de grans quantitats d'efectiu i/o l'ús d'efectiu de manera freqüent.
  - Comerciants de béns d'alt valor.
  - Casinos i altres operadors de jocs d'atzar, tant presencials com *online*.

- Negocis sense presència física i que únicament operin a través d'internet.
  - Sector armamentístic.
  - Proveïdors de serveis a societats.
  - Intermediaris/comissionistes.
  - Qualsevol altre negoci amb una elevada exposició internacional.
- Clients que siguin persones políticament exposades (PEPs), especialment els PEPs estrangers, així com també aquelles persones jurídiques que, en última instància, estiguin controlades per un PEP. La mateixa consideració també es fa extensiva a familiars i persones afins del PEP, tal com descriu l'article 3.7 i 3.8 de la Llei 14/2017.
  - Clients que, per acreditar la seva activitat professional, presentin contractes de prestació de serveis sense entrar a detallar en què consisteixen o les condicions associades als mateixos.
  - Entitats governamentals, públiques i parapúbliques, especialment aquelles localitzades o amb vincles amb jurisdiccions que posseeixin elevats nivells de corrupció.
  - Clients que es conegui que hagin estat condemnats o contra els que s'hagi iniciat un procediment judicial.
  - Clients que el seu estil de vida o les transaccions que efectuïn no siguin consistents amb la informació personal i de negoci que el subjecte obligat disposi d'ells.
  - Clients sobre els quals es tinguin dubtes a causa de notícies negatives en fonts públiques o bases de dades comercials.
  - Clients que presenten una elevada taxa de rotació (és a dir, per exemple, un client que efectua activitat comercial per un període curt de temps sota una societat, que posteriorment tanca i, a continuació, opera de nou sota una nova societat).
  - Clients que estiguin desenvolupant una activitat comercial que quedi fora de la seva activitat habitual o del ventall de productes i serveis que normalment ofereixen.
  - Clients que disposin d'un elevat patrimoni/poder adquisitiu.
  - Clients que disposin de múltiples comptes bancaris, ja sigui a nivell nacional o a l'estranger.
  - Clients que hagin canviat d'assessors múltiples vegades en un període curt de temps sense un motiu raonable.
  - Clients als quals un altre professional els hagi denegat el producte o servei que li estan sol·licitant al subjecte obligat amb el qual pretenen establir una relació de negoci o efectuar una operació ocasional.
  - Clients persones jurídiques de nova creació, per les quals existeixi un baix volum d'informació disponible per acreditar la seva activitat professional.

- Clients ocasionals.
- Carteres de clients que, en general, tinguin una elevada rotació o un baix nivell d'estabilitat.

#### *Risc baix*

- Entitats que cotitzen a borsa i que estan subjectes a requisits d'informació (ja sigui en virtut de les normes de la borsa o d'una llei o altres instruments d'obligat compliment), que imposin obligacions per tal de garantir una transparència adequada de la titularitat real.
- Empreses o administracions públiques.
- Clients que siguin residents en zones geogràfiques de baix risc (veure “*Annex III – escenaris de risc relatiu al risc geogràfic*”).



## Annex II – Escenaris de risc relatius als productes i serveis

### *Risc alt*

#### *Casuístiques generals:*

- Productes i serveis que hagin estat identificats com d'alt risc per fonts internacionals creïbles.
- Productes que fàcilment puguin creuar fronteres internacionals.
- Productes que, de manera inherent, afavoreixin l'anonimat.
- Productes complexes i/o poc transparents.
- Nous productes, productes innovadors o productes que sorgeixin de la utilització de noves tecnologies.
- Productes que suposin elevats pagaments en efectiu.
- Productes o serveis a distància, no presencials.
- Productes que no tinguin un preu de mercat i que siguin de difícil valoració.

#### *Per sectors:*

	Exemples de productes i serveis de major risc
<i>Sector bancari</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Relacions de corresponsalia bancaria internacional.</li> <li>• Activitats de banca privada (a nivell nacional o internacional).</li> <li>• Comptes numerats.</li> <li>• Comptes òmnibus.</li> <li>• Determinades tipologies de comptes bancaris que ofereixin majors facilitats o avantatges com per exemple menors restriccions o lindars transaccionals més elevats.</li> <li>• Serveis de canvi de divises.</li> <li>• Serveis de banca on-line o mòbil.</li> <li>• Serveis de pagament electrònics, com ara targetes de prepagament.</li> <li>• Finançament comercial, especialment pel que fa al comerç exterior.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Transferències electròniques internacionals.</li> <li>• Activitats creditícies, en particular préstecs garantits per valors negociables o altres garanties.</li> <li>• Caixes de seguretat / caixes fortes.</li> </ul>
<i>Entitats financeres no-bancàries</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gestió patrimonial i/o d'actius.</li> <li>• Activitats d'intermediació, especialment pel que fa a instruments financers complexes, com ara productes estructurats, inversions alternatives, accions preferents, derivats o fons d'inversió col·lectiva.</li> </ul>
<i>Assegurances</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pòlisses de vida-inversió, especialment les "unit-linked" (vinculades a una cartera d'inversió).</li> </ul>
<i>Proveïdors de serveis d'actius virtuals</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Operacions amb diferents proveïdors de serveis d'actius virtuals, especialment amb proveïdors de serveis d'actius virtuals registrats a una jurisdicció on la normativa PBC/FT és inexistent o no d'acord amb els estàndards.</li> <li>• Operacions d'actius virtuals a diferents proveïdors de serveis d'actius virtuals, especialment amb proveïdors de serveis d'actius virtuals registrats a una jurisdicció que no té relació amb el lloc on viu o on duu a terme la seva activitat el client.</li> <li>• Operacions que impliquen l'ús de diferents actius virtuals o diversos comptes, sense una explicació raonable.</li> <li>• Operacions amb proveïdors de serveis d'actius virtuals que permetin l'intercanvi d'actius a moneda FIAT o bé que permetin ofertes inicials de criptoactius (ICOs).</li> <li>• Operacions amb proveïdors de serveis d'actius virtuals que permetin operacions entre una gran varietat d'actius virtuals.</li> </ul>
<i>Economistes, auditors, comptables, assessors fiscals, gestories i proveïdors de serveis a societats</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Serveis de gestió de fideïcomisos.</li> <li>• Provisió de serveis a societats.</li> <li>• Constitució de societats, especialment: <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Aquelles estructures administrades per advocats, gestors i/o proveïdors professionals de serveis a societats i fideïcomisos</li> <li>○ Aquelles estructures sense activitat econòmica aparent.</li> </ul> </li> <li>• Planificació / esquemes d'optimització fiscal nacional i internacional.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Serveis de comptabilitat en els quals existeixin dubtes que els comptes i registres sobre els quals es presta l'assessorament puguin haver estat falsificats.</li> </ul>
<i>Sector legal</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Constitució de societats, especialment: <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Estructures administrades per advocats, gestors i/o proveïdors professionals de serveis a societats i fideïcomisos</li> <li>○ Estructures sense activitat econòmica aparent.</li> </ul> </li> <li>• Assessorament legal en la compravenda de béns immobiliaris i entitats comercials.</li> <li>• Gestió de diners, valors, actius i comptes bancaris, d'estalvi o de valors del client.</li> <li>• Assessorament fiscal internacional.</li> </ul>
<i>Sector immobiliari</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Compravendes de béns immobles.</li> <li>• Intermediació en arrendaments per import igual o superior a 10.000€ mensuals.</li> </ul>
<i>Comerciants de béns d'alt valor</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Comerç amb articles de gran valor, com ara vehicles o pedres i metalls preciosos, en aquells casos on el pagament es faci en efectiu per un valor igual o superior a 10.000 euros, ja es dugui a terme en una sola operació o en diverses operacions entre les quals sembli existir algun tipus de relació.</li> </ul>
<i>Sector de gir postal</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Serveis de transferència de diners a jurisdiccions d'alt risc (ja siguin remeses o a través de comptes corrents postals).</li> </ul>
<i>Casino de joc o altres proveïdors de serveis de jocs d'atzar (presencials i en línia)</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Cobrament dels premis i/o realització d'apostes per un valor igual o superior a 2.000 euros, ja es duguin aquestes a terme en una operació o en diverses operacions entre les quals sembli existir algun tipus de relació.</li> <li>• Operacions de canvi de moneda que no es corresponen amb la operativa de joc del client.</li> <li>• Patrons d'apostes amb indicis o sospites raonables de pacte o acord previ sobre el desenllaç o resultat final.</li> </ul>
<i>Organitzacions sense ànim de lucre (OSALs)</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Donacions a una causa objecte d'informació negativa en fonts públiques.</li> <li>• Efectuar operacions financeres sense cap objectiu econòmic coherent o que no guarden relació amb l'activitat declarada.</li> </ul>

<i>Comerciants o intermediaris d'obres d'art</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Intermediació en transaccions d'obres d'art per imports significatiu i per les quals no existeix un mercat amb garanties de transparència.</li> </ul>
<i>Persones que emmagatzemen, comercien i/o actuen com a intermediaris en el comerç d'obres d'art en zones franques</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Intermediació en transaccions d'obres d'art per imports significatiu i per les quals no existeix un mercat amb garanties de transparència.</li> </ul>
<i>Gestors de les zones franques i els operadors que hi estiguin establerts</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Facturació de mercaderies amb un import no corresponent amb el seu valor de mercat, fet que pot ser un indicatiu de transport o facturació de falsificacions, mercaderia il·lícita, etc.</li> </ul>

### Risc baix

- Assegurances de vida amb una baixa prima anual o prima única<sup>1</sup>.
- Pòlisses d'assegurances per a plans de pensions, sempre que no continguin una opció de rescat anticipat ni puguin servir com a garantia.
- Plans de pensions, jubilació o similars que contemplin l'abonament de prestacions de jubilació als empleats, sempre que les cotitzacions s'efectuïn mitjançant deduccions del salari i les normes del pla no permetin als beneficiaris cedir la seva participació.
- Productes o serveis financers adequadament definits i limitats, destinats a determinats tipus de clients amb l'objectiu d'inclusió financera, com ara préstecs al consum o productes d'estalvi.
- Productes en els quals el risc de blanqueig de diners o valors o finançament del terrorisme es gestioni mitjançant altres factors, com per exemple, límits de disposició d'efectiu o la transparència de la propietat.

<sup>1</sup> Més concretament, la Llei 14/2017, en el seu article 11.2.a) estableix que les pòlisses d'assegurança de vida amb una prima anual que no superi els 1.000 euros o amb una prima única que no superi els 2.500 euros com un dels supòsits en els quals es poden aplicar mesures de deguda diligència simplificades.

### Annex III – Escenaris de risc relatius al risc geogràfic

#### *Risc alt*

- Jurisdiccions amb deficiències en els controls de lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme assenyalats per organismes internacionals com el Grup d'Acció Financera (GAFI), la Unió Europea (els quals la UIFAND comunica mitjançant els corresponents Comunicats Tècnics), el Fons Monetari Internacional o el Banc Mundial.
- Jurisdiccions que, segons fonts fiables, com ara informes d'avaluació mútua o de seguiment del GAFI o organismes equivalents com Moneyval, no disposin de sistemes eficaços de lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.
- Jurisdiccions subjectes a sancions, embargaments o altres mesures restrictives similars aplicades per organismes com les Nacions Unides o la Unió Europea.
- Jurisdiccions que hagin estat identificades per fonts creïbles que posseeixen elevats nivells de corrupció, delinqüència organitzada o qualsevol altre activitat delictiva.
- Jurisdiccions que segons fonts creïbles, financen o donin suport a activitats terroristes.
- Centres financers *offshore*.

#### *Risc baix*

- Estats membres de la Unió Europea.
- Països que, segons fonts creïbles, tinguin un baix nivell de corrupció o d'altres activitats delictives.
- Països que, segons fonts creïbles, com per exemple informes d'avaluació mútua o de seguiment del GAFI o d'organismes equivalents com Moneyval, disposin d'un sistema efectiu de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme d'acord amb les Recomanacions del GAFI.

#### Annex IV – Escenaris de risc alt relatius al risc de transaccions

- Transaccions de caràcter esporàdic o puntual.
- Pagaments rebuts de desconeguts o de tercers no associats amb el client.
- Transaccions per imports excessivament elevats o superiors als necessaris per poder-la formalitzar.
- Transaccions per imports per sota o per sobre del preu de mercat.
- Pagaments en efectiu o en altres instruments similars d'elevada liquiditat.
- Traspassos entre comptes d'un mateix client o entre comptes, carteres o moneders virtuals.
- Transaccions amb regularitat que tinguin com a beneficiari al mateix individu (ja sigui persona física o jurídica) o grup d'individus.
- Transaccions que, aparentment, no semblin tenir sentit econòmic, comercial o bé no siguin coherents amb el coneixement del client, el seu comportament esperat o les seves possibilitats econòmiques (nivell de patrimoni, capacitat d'estalvi...).
- Transaccions que el client sol·liciti i que no es trobin dins de l'àrea d'experiència del subjecte obligat o dels productes o serveis que presti habitualment.
- Transaccions en les que els fons siguin d'origen personal o bé que l'origen no sigui identificable fàcilment.
- Transaccions en les quals els fons provinguin de l'estranger, especialment si la jurisdicció en qüestió no sembla que guardi cap relació amb el client o la seva operativa.
- Transaccions (com ara transferències electròniques internacionals) que tenen com a destinació països d'alt risc (com ara puguin ser jurisdiccions *offshore*).
- Transaccions en les quals se sospiti que el beneficiari pot ser una societat instrumental o pantalla.
- Comptes bancaris dorments que, de sobte i sense motiu aparent, esdevenen novament actius.
- Comptes "pont".



## Annex V – Escenaris de risc alt relatius al risc de canals de distribució

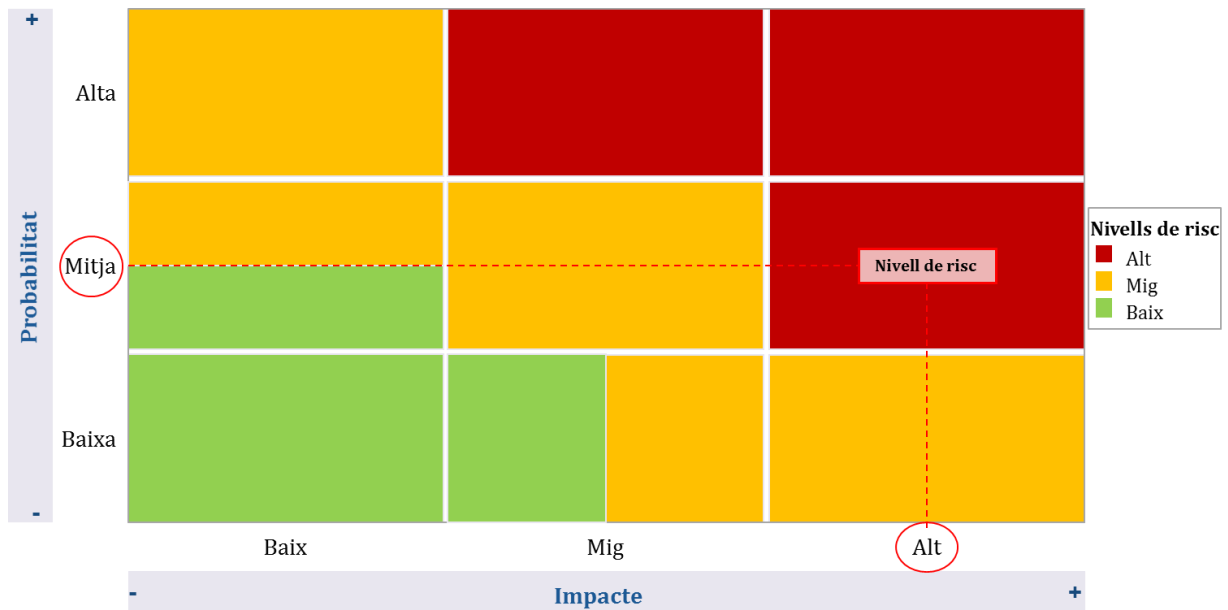
- Canals de distribució no-presencials (*online*).
- Canals de distribució que utilitzin tecnologia (especialment noves tecnologies) per l'establiment i/o manteniment de relacions de negoci amb els clients.
- Ús de prescriptors, intermediaris i agents, especialment en aquells casos en els quals únicament es treballi amb el client a través d'aquests intermediaris.
- Elevada dependència en tercers per a la pràctica de les mesures de diligència deguda. En aquests casos, caldrà justificar aquest dependència i la qualitat de la informació obtinguda a través d'aquestes terceres parts per complementar les mesures de deguda diligència pròpies.<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> Es recorda que la delegació en tercers de les mesures de diligència deguda ha de complir amb els requisits que estableix l'article 18 de la Llei 14/2017. En aquest sentit, la Llei únicament permet la delegació de la identificació i verificació de la identitat del client i del beneficiari efectiu, així com també l'obtenció d'informació sobre el propòsit i l'índole de la relació de negoci, però no l'aplicació de mesures de seguiment continu. En qualsevol cas, el subjecte obligat delegant continua sent el responsable del compliment d'aquestes obligacions.

## Annex VI – Exemples d'estimacions de riscos en funció dels nivells de probabilitat i impacte

### Exemple 1 – Risc segons tipus de client: petites empreses



Aquesta classificació de risc de BC/FT associat a les petites empreses **es podria correspondre** amb la d'un subjecte obligat que la majoria dels seus clients siguin d'aquest tipus i que aquestes empreses operin a nivell local, estiguin exposades a pagaments en efectiu, tinguin una estructura de control simple i puguin comptar amb representants i apoderats que actuïn en el seu nom.

En un cas com aquest, el subjecte obligat podria considerar que la probabilitat de que l'origen dels fons que li aportin aquest tipus de clients sigui il·legítim no sigui massa elevada i, per aquest motiu, li atorgui una classificació de **"Mitja"**. Tot i això, compte tingut que la major part de la seva cartera de clients estaria formada per aquest tipus d'empreses, i que l'impacte econòmic i reputacional seria molt important, aquest es classificaria com a **"Alt"**. En global, per tant, el subjecte obligat podria considerar que el nivell de risc de BC/FT que li suposa aquesta tipologia de clients per al seu negoci és **"Alt"**.

*Exemple 2 – Risc segons tipus de client: multinacionals*



Aquesta classificació de risc de BC/FT associat a les multinacionals **es podria correspondre** amb la d'un subjecte obligat que tingui una única empresa multinacional dins de la seva cartera de clients però que aquesta acostumi a operar a l'estranger, el seu beneficiari efectiu sigui estranger i tingui una estructura accionarial i de control complexa.

En un cas com aquest, el subjecte obligat podria considerar que la probabilitat de que aquesta tipologia de clients pugui utilitzar la seva entitat amb finalitat de BC/FT sigui **"Baixa"**, per quan únicament un únic client de la seva cartera representa un percentatge molt reduït de la mateixa. Tot i això, en cas que aquest risc es materialitzés, l'impacte que li suposaria seria **"Alt"**. En global, per tant, el subjecte obligat podria considerar que el nivell de risc de BC/FT que li suposa aquesta tipologia de clients per al seu negoci és **"Mig"**.

*Exemple 3 – Risc segons tipus de producte: pòlisses d'assegurances de vida*



Aquesta classificació de risc de BC/FT associat a les pòlisses d'assegurances de vida **es podria correspondre** amb la d'un subjecte obligat que comercialitzi productes de vida de baixa complexitat, que les primes pagades tendeixin a ser de baix import a través de compte bancari i que no es permetés el rescat de les mateixes. Així mateix, l'entitat únicament comercialitzaria el producte a residents i nacionals.

En un cas com aquest, el subjecte obligat podria considerar que la probabilitat de que aquest producte sigui utilitzat per motius de BC/FT sigui **"Baixa"** i que, al seu torn, l'impacte que li suposaria en el seu negoci seria **"Mig"**, ja que la major part dels productes de la seva cartera són pòlisses d'assegurances de vida. En global, per tant, el subjecte obligat podria considerar que el nivell de risc de BC/FT que li suposa aquest tipus de producte per al seu negoci és **"Baix"**.

*Exemple 4 – Risc segons tipus de producte: targetes de prepagament.*



Aquesta classificació de risc de BC/FT associat a les targetes de prepagament **es podria correspondre** amb la d'un subjecte obligat que tot just les comenci a oferir com un nou servei i que encara no tingui molt clar el seu ús. Així mateix, els fons per a aquest tipologia de producte s'acostumarien a carregar mitjançant dipòsits en efectiu.

En un cas com aquest, el subjecte obligat podria considerar que la probabilitat de que aquest producte sigui utilitzat per motius de BC/FT sigui **"Alta"** i que, al seu torn, l'impacte que li suposaria en el seu negoci seria **"Alt"**, considerant que es tracta d'un nou tipus de producte en el qual s'hi veu involucrat l'ús d'efectiu. En global, per tant, el subjecte obligat podria considerar que el nivell de risc de BC/FT que li suposa aquest tipus de producte per al seu negoci és **"Alt"**.

## 12. INFORMACIÓ SOBRE LES ACTUALITZACIONS DE LA GUIA

A continuació, es recullen les diferents actualitzacions efectuades sobre la present Guia, des de l'adopció de la seva primera versió, del juliol de 2018:

<b>Actualitzacions</b>	<b>Data</b>	<b>Modificacions introduïdes</b>
Primera actualització	Febrer 2023	Introducció dels canvis derivats de l'aprovació de la Llei 37/2021, del 16 de desembre, de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, publicat al BOPA el 3 de gener de 2022.